



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot
dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde
Wereldt gheleeft hebben**

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

6. Feb. Het leven vande H. Dorothea, Maghet ende martelaersse. an. 304.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129



S. DOROTHEA Virgo et Martyr.

6. February.

J. Crobbach exc.

H. DOROTHEA

6. FEB.

A. 304.

M A G H E T

ende Martelaerffe.

T En tijde vande Keysers Constantius Chlorus
ende Maximianus Galerius / die in 't Rijk
quamen na Diocletianus ende Maximianus
Herculeus; als noch duerde de vervolginghe
teghen de Christenen / was in de stadt Cesarea /
in 't landt van Cappadocië / eene Christene Maghet ge-
naemt Dorothea, begaest met alle de gratien / die men
in eene vrouwe soude moghen wenschen: maer de prin-
cipale ende meeste van allen was hare ghemaniertheyt /
eerbaerheyt / treffelijckheyt / hare ghedurighe neerstigh-
heyt / die sy hadde in 't ghebede / ende hare versterbin-
ghe. Om hare groote deughden was sy ghestelt in de
ooghen van gheheele de stadt. Ende alsoo inde selve
stadt quam eenen President vandin Keysers Maximia-
nus / eenen grooten vyant van 't Christen ghelooft; ver-
staende dat Dorothea Christene was / ende eene Maget
van soo goeden naem; soo dede hy hare vanghen / ende
komen voor synen rechter-stoel. De H. Dorothea quam
binnen ghelijck eene eerbare Maghet / met nedere ghe-
slaghen ooghen / en met het hert op-geheven tot Godt.
Appicius (aldus was den President ghenemt) vzaegh-
de nae haren naem; ende daer na seyde hy tot haer / dat
hy haer hadde doen roepen / om dat sy d'onsterffelycke
goden soude offerhande doen / ghelijck de Keysers be-
valen. Dorothea antwoorde hier op: Den waerachtigen
Godt ende den Keysers des hemels heeft my bevolen /
dat ick hem alleen soude dienen / ende voor Godt ken-
nen. Wat dunckt u / o Appicius / wien moet men ghe-
hoorfaem zyn (als sy teghen malckanderen zyn) den
Keysers des hemels / oft den Keysers der aerden? Godt /
oft den mensche? Appicius seyde: Laet varen dese
se woorden / ende bereydt u om ghehoorfaem te zyn / ende

Vt oude
Registrert.

Hof van S.
Dorothea.

Antwoorde
van Doro-
thea tot den
President.

de onsterffelijcke goden offerhande te doen / 'ten zy ghy wilt / dat het u wel dier koste / ende dat ick u stelle tot een exempel / daer hen d'andere aen spieghelen. Dorothea antwoorde : Het exempel dat ick u gheben sal / sal zyn / dat ick een-iegheleick leeren sal / de menschen niet te vreesen boven Godt; want alle de pijnen / die ghy Presidenten ende Rechteren ons kont aen-doen / zyn kort ende tijdelijck; maer de pijnen der hellen zyn ewigh ende sonder eynde. Den President wiert door dese redenen verstoort / ende dede de H. Maghet worpen op de pijn-banck. Als Dorothea daer op was / septe sy met groote ghestadigheyt ende gherustheyt tot den Rechter : Waerom vertoest ghy? Doet haestelijck 'tghene ghy moet doen; op dat ick mach sien den ghenen / om wiens liefde ick u niet en vreesse; maer hebbe begheerte / om van u ghepynight te worden: hy is mynen brypdegom / ende nootd ons / om dat wy souden ghaen na den hof der wellusten; inden welcken appelen zyn van wonderlijcke schoonheyt / die versch blijven op alle tijden; daer zyn lilien / roosen / ende ontallicke veel bloemen / die noyt en verslenschen / ende fonteynen van levende wateren / die noyt en verdrooghen; ende daer de zielen der Heylighen Christus ghenieten. Apycius septe: 't waer beter / dat ghy dese ydelheden liet varen / ende offerhande dedet aende goden / ende eenen man trouwdet / om een goet leven te hebben. Dorothea antwoorde: Ick en salde dupbelen geene offerhande doen / aenghesien ick Christene ben; noch ick en sal gheen man trouwen / aenghesien ick de brypdt van Christus ben. Apycius / siende dat hy sijnen tijdt te vergheefs verquistede met Dorothea, riep twee susters / die ghe-naemt waren Christeta / ende Calista / oft (ghelijck den Cardinael Baronius sepd) Christina ende Calista: die te voren hadden Christene gheweest / ende hadden door de vreesse vande tormenten verloochent het gheloobe van JESVS Christus: ende hy beval haer / dat sy Dorothea souden in haer huys nemen; ende dat sy haer met goede woorden ende redenen soo verre souden brenghen / dat sy soude doen ghelijck sy ghedaen hadden: dat hy 't haer wel soude betalen; ende boven de ghisten die hy haer hadde ghegheben / om dat sy bekennt ende aen-gebeven hadden de goden / soude hy haer noch meerdere gratien doen / indien sy vermoededen het versteent herte

Hy doet
haer pijn-
ghen.

Hy wordt
ghelevert en
twee af-ge-
wekene
Christene
bryuwen.

herte van Dorothea, ende haer trocken/ om haer exempel te volghen.

De twee susters begonsten de H. Maghet te raden/ dat sy op-sicht op haer-selven soude nemen / ende op de veruoeginghen ende soetigheden van dit leven; en dat sy die niet en soude verliesen om eene soo lichte sake/ die soo redelijck was. Sy gaven haer te kennen tot een exempel 't ghene dat sy hadden gedaen; hoe-wel dat het haer gheluckt was; ende die wyede pijnen ende straffinghen die sy soude moeten lijden/indien sy 't niet en dede. De H. Maget veranderende allengskens hare redenen; vermaende haer / dat sy hare schult souden bekennen/ ende wederom tot Godt keeren / ende hem om verghiffenisse bidden: ende dat sy op een nieuwen stryde souden komen/ bereydt zijnde om vooz hem te sterben. Want (seyde sy) Godt is seer vermhertigh/ende daer en is gheene soo ongheneselijcke wonde/ die hy niet en kan ghenesen. Hy wordt den Verlossen ghenoeit/om dat hy verlost: ende hy acht vooz meerdere sonde te wanhoopen van sijne vermhertigheyt/dan hem te verlooehenen inde tormenten. Sy broecht haer wederom tot den ghe- loobe met dese ende diergelijcke woorden; sy versterckte haer tot de tormenten; ende sy badt onsen Heere/ dat hy haer wilde vergheben de sonde / die sy hadden ghesdaen; ende dat hy haer wilde wapenen met sijne hulpe ende volstandigheyt/ g'helijck hy dede. Want alsoo den President haer alle dyp dede roepen/ende de twee susters ter zijden nemende / om van haer te weten in wat staet Dorothea was / ende oft sy begheerde offerhande te doen / soo verstant hy het leetwesen van dese / ende dat Dorothea niet alleen niet en hadde verwonnen geweest; maer dat sy d'andere verwonnen hadde inde disputatie/ die sy onder malckanderen hadden g'ehadt; ende dat sy ghesloten hadden te lijden alle de tormenten/die-men haer soude willen aen-doen/ om de voozleden schult te betalen met haer bloedt/ ende vooz Christus te sterben: soo wiert hy uyt sijne sinnen; ende beval / dat-men de twee susters t'samen soude binden by de schouderen; ende dat-men haer in 't vper soude woopen / indien sy gheen offerhande en deden. Ende sy op-heffende hare stemmen/ riepen tot den Heere ende seyden: Heere Iesus Christus, aenveert dit ons berouw, ende vergheeft ons onse sonden. Ende als sy dese woorden seyden/wierpen

De H. Dorothea bekeert wederom de twee susters.

Den Heer-ter doet de twee susters verbzanden.

De H. Dorothea versterckt haer.

Sp is vrolijk in de tormenten.

Sp spot met de beulen.

Sp haer in 't byer / inde teghenwoordigheyt van Dorothea, die seer blijde was / om dat sy die zielen vooz den Heere ghewonnen hadde ; ende seyde tot haer : Gaet / susters / gaet vooz my na den hemel ; ende weet voozseker / dat Godt u misdaet vergheven heeft ; ende dat ghy met dese martelie wederom hebt ghecreghen dat ghy te voren hadt verlozen ; en dat den eeuwigen Vader u in 't gemoet sal komen / om u in sijne glozie t'ontfangen / openende d'ermē van sijne onepndelijcke sachtmoedigheyt.

Pyricius dede haer ontcleeden / ende wederom op de pijnbanck wozpen. Ende ter-wylen sy de H. Maghet uyt-rekten / was sy soo vrolijk / ghelijck pleghen te zijn de ghene / die vercreghen hebben dat sy langhe begheert hadden. Den President hier af verbaest zijnde / seyde tot haer : Wat versterde blijdschap is dese / die ghy toont ? Waerom vertoont ghy u vooz ons ghebepnsdelijck wel te vreden ende vrolijk ? Dorothea antwoorde : Ick en hebbe noyt in alle de daghen mijns levens soo blijde gheweest als heden : eens-deels om dat ick vooz Godt ghewonnen hebbe de zielen / die ghy hem hadt ontnomen / van welcke d'Enghele in den hemel hen verbliden ; eens-deels om dat ick hope met de selve te gaen ghenieten mijnen Heere in den hemel. Waerom / Pyricius / haest u / ende en houdt my niet langher. Als den vreedden tyran dit hoorde / soo dede hy toitsen ontsteken / ende hare zyden daer mede branden / ende haer inghewant vernielen. Maer hoe Dorothea meer ghepynight wierdt / hoe sy haer blijder vertoonde / spottende met de pynighers. Hy dede haer van daer nemen / ende veel kaeck-sineten op haer maeghdelijck aensicht gheven / ende dit door enckele schaemte / om dat sy soo vry-moedelijcken sprack : maer hoe de pynen meerder waren / hoe hare blijdschap grooter / ende de cracht van den Gheest des Heeren meerder was / die-men in Dorothea sagh verschijnen. Ten lesten als de beulen nu vermoeyt waren / en Pyricius verbaest en beschamt ; soo gaf hy teghen haer het bonnisse des doodts / ende beval dat-men haer onthoofden soude. Als Dorothea dit bonnisse hoorde / bedanckte sy Godt van 't selve / ende seyde : Ick love u / mijnen Heere beminder van repne zielen / om dat ghy my gheroepen hebt tot de vryploft van het onbedleckt Lam / ende hebt my ghenoodt tot uwz hemelsche vryploft-kamer.

Als-men

Als men haer ter doot lepdde/ eenen advocaet/ ghe-
naemt Theophilus / hoorende de H. Maghet segghen/
dat daer Chrustus was/ ende daer sy ghingh/ altoos ap-
pelen ende roosen waren/ die niet en verflenschen; sepde
tot haer/ spottende: Wel aen / Dorothea, doet my de
vrienschap / dat ghy my upt den hof van uwen byp-
degom sepnt van die appelen ende roosen / die ghy ons
soo seer aen-gheseyzen hebt: ende sy antwoorde met
grootte gherusthepdt ende matighepdt: Ick sal 't doen
sonder twyffel / ick sal 't doen. Als sy nu knielde / ende
haer ghebedt ghedaen hadde / verwachtende den slagh
van 't sweert / soo openbaerde haer eenen Enghel inde
ghedaente van een kint / die een kofken brocht / ende
in 't selve dyp seer schoone appelen / ende dyp wonder-
lycke roosen. Ende Dorothea sepde tot hem / dat hy die
aen Theophilus soude draghen / ende hem die ghevent
van haren wegghen; ende hem segghen / dat dit waren
vande appelen ende roosen / die sy hem sondt / om haer
woordt te vol-doen / upt den hof van haren bypdegom
Iesus Christus.

Hy beloest
Theophilus
bloemen te
sepden upt
haren byp-
degoms
hof.

Op den selven tijdt als Theophilus aen andere ver-
haelde 't ghene dat hem met Dorothea gheschiet was;
spottende met de appelen ende roosen / die sy hem had-
de beloest te sepden / wesende den seften dagh van
Februarius in 't hardste vanden winter / soo quam het
kint by hem; ende alsoo 't selve hem de boodschap de-
de van wegghen de H. Maghet / soo viel hy van sy-
ven / ende bekende de macht des Heeren; ende berandert
zynde van herten / begonst te roepen ende te belijden /
dat Iesus Christus den waerachtighen Godt was.

Hy worden
hem ghes-
bracht.

Ende soo hy na veel tormenten / die hem om de belij-
denisse Christi aen-ghedaen wierden door het bevel van
den President / sijn vonnisse van onthoofst te zyn / hadde
ghehoort / sepde hy: Ick bedancke u / mijnen Heere Ie-
sus Christus, van dese gratie: ende alsoo stierf hy / ende
ghenoet Gode eeuwelijck met syne H. Dorothea.

Hy worde
onthoofst.